

You can do it

Even sta ik stil. Ik rust met mijn handen op mijn knieën en probeer mijn hoofd helder te krijgen. Mijn ademhaling klinkt onrustig en raspand. Ik kuch en voel mijn borstkas driftig op en neer gaan. Wat ben ik nou aan het doen? Ik durf dit toch helemaal niet? Maar ik krijg de kans niet om langer na te denken, want de twee anderen sluipen al verder. Een moment sta ik als aan de grond genageld. Mijn broer kijkt om en gebaart me haastig om achter hem aan te komen. ‘Laag bij de grond blijven, Brent, en doorlopen. Kom op!’ roept Jason naar me. Zijn gezicht staat zelfverzekerd en ik weet dat hij wél volledig overtuigd is van de reden dat we hier zijn. Ik vertrouw hem mijn leven toe, maar toch...

Niet langer nadenken, Brent, zeg ik tegen mezelf. Je bent nu zover gekomen. Hij heeft gelijk; niet meer nadenken en doorlopen nu! Tevreden kijkt hij hoe ik de pas erin zet en achter hem en Finn aan kom.

Het is misschien maar honderd meter tot aan de Maas, maar de rivier lijkt ineens kilometers ver weg. We zijn er

al zo vaak geweest, al van kinds af aan gingen we zodra het maar kon bij het kleine strandje bij de inham van de Maas zwemmen en chillen. Maar nu is alles anders. Het weiland waar we vroeger doorheen renden om op het strandje te komen is dichtgegooid met zand en beton. Ik weet nog dat ik als jongetje van acht altijd achter mijn broer aan sjokte naar de Maas, dolgelukkig dat ik mee mocht met hem en zijn vrienden. Ik was doodsbang voor de koeien die je moest passeren in het weiland en Jason maakte me altijd nog banger; hij zei dat als de boer zou ontdekken dat we over zijn land tussen het vee liepen, hij misschien wel achter ons aan zou komen met een jachtgeweer. Ik liet nooit iets merken van mijn angst, want ik wilde stoer doen. Mijn broer was voor niks of niemand bang, dus ik ook niet, had ik me voorgenomen. Hij zou me hebben uitgelachen als ik had gezegd dat die koeien altijd zo eng naar me keken met hun glazige, zwarte kraalogen.

Het gebouw doemt voor ons op; het enorme, betonnen gevaarte dat hier de afgelopen maanden gebouwd is. Op wat ooit óns weiland was met zijn onschuldige koeien en de vriendelijke boer die natuurlijk helemaal geen jachtgeweer bleek te hebben. De twee anderen houden halt en ik volg. We staan hijgend naast elkaar naar het gebouw te kijken. We weten allemaal wat ze hier van plan zijn; het pand beheerst al weken het nieuws. Voorstanders kwamen aan het woord, tegenstanders werden geïnterviewd. Thuis ging het er non-stop over, op school was het het gesprek van de dag. Zelfs de NOS was met een cameraploeg naar het dorp gekomen om er een item over te maken.

Finn staat naast me. Hij trekt zijn shirt uit en gooit het achter zich neer. Met ontbloot bovenlijf werpt hij een strakke blik omhoog naar het gebouw. Ik zie zijn buik op en neer gaan en hij slaat met zijn vuist een keer flink tegen zijn middenrif aan. Zou hij ook zenuwachtig zijn? Ik zie zweetdruppeltjes van zijn haargrens naar zijn ruggengraat lopen. Op zijn bovenarm prijkt een grote tatoeage die ik nog niet eerder gezien heb. Ik schrik ervan. Zouden ze allebei zo'n tatoeage hebben inmiddels? Zouden ze willen dat ik er ook een neem? Ik deel hun mening wel, maar dit gaat behoorlijk ver.

Seconden tikken weg, Jason en zijn beste vriend zoeken elkaars blik. Ze knikken bevestigend en Finn gooit me een klein doosje toe. Met trillende handen vang ik het doosje op. We zwijgen alle drie. We weten wat ons te doen staat. We vertrouwen op elkaar, dat weten we. Vanmiddag stuurden ze me allebei nog berichten met duimpjes en spierbal-emoticons. *You can do it*, was de boodschap. Om die berichtjes daarna weer heel snel te verwijderen. Doortastend en koud als Jason en Finn kunnen zijn, zover ben ik nog niet, dus ze wisten vast dat ze me niet al te hard moesten aanpakken.

Wat we van plan zijn is relatief onschuldig en bovendien anoniem. Thuis leek het alleen allemaal veel makkelijker. Nu ik hier daadwerkelijk sta, erger ik me aan alle mensen die altijd schreeuwen op de social media; lekker makkelijk achter je schermje terwijl anderen het vuile werk opknappen. We hebben het zelf besloten, maar toch.

Een zachte stomp tegen mijn schouder. 'Alles oké, Brent?'

Ik slaak een diepe zucht en knik vervolgens vastberaden.

Dat lijkt het startsein. Jason en Finn rennen naar het schuurtje waar ze vanmiddag de jerrycans hebben neergezet. Als in een film voltrekt zich het beeld voor me van twee jongens die mijn leven lang al dicht bij me staan en die nu als bezetenen ruiten inslaan en jerrycans met vloeistof door de ramen leeggieten.

Voetje voor voetje kom ik dichterbij. De allesoverheersende geur van de benzine kruipt mijn neusgaten binnen en het lijkt of ik in een trance terechtkom.

Het gebouw is leeg, Brent, het is nog niet bewoond. Het gaat volgende week pas open. Het is voor het grootste deel slechts beton. En de gemeente is vast heel goed verzekerd tegen brand. We moeten laten zien dat we het menen. Wie niet horen wil, moet maar voelen.

Alles wat ik deze weken heb gehoord en gelezen en alles wat ze zeiden op de groepsapp dringt zich aan me op. Iemand moet het doen. Wij moeten het doen.

Jason en Finn staan met hun lege jerrycan in de hand met hun rug naar het gebouw. Finn staat bij de ingang, het getatoeëerde hakenkruis op zijn schouder staart me aan. Mijn broer staat aan de zijkant. Beiden kijken me verwachtingsvol aan.

‘Kom op, Brent, wij hebben het vuile werk al gedaan! Jij hoeft alleen nog maar jouw taakje uit te voeren.’

‘Eén lucifer is genoeg!’

Met bevende handen open ik het doosje en haal er een lucifer uit. Voetje voor voetje nader ik het gebouw, het centrum.

‘Weten jullie zeker dat er niemand binnen is?’ hoor ik mijn eigen aarzelende stem zeggen.

‘Nee, gek, die buitenlanders komen er volgende week pas in!’ klinkt het ongeduldig vanaf de ingang. ‘Of ja, nu dus niet meer.’ Finn grinnikt.

‘We zijn geen moordenaars, Brent. Schiet op!’ roept Jason erachteraan. ‘Het enige wat we nu doen is een duidelijk signaal naar de gemeente afgeven. We moeten die asielzoekers hier niet!’

Hij heeft gelijk.

Ik zuig opnieuw een diepe teug lucht mijn longen in en strijk de lucifer langs het doosje af.

Hoor ik nou toch nog een geluid daarbinnen? Ik spits mijn oren terwijl mijn trillende vingers de lucifer bijna laten vallen. Ophouden nu! Je bent je gewoon dingen in het hoofd aan het halen, zeg ik tegen mezelf.

‘Het is óns strand, het is óns land!’ roep ik uit en ik gooi de brandende lucifer door het raam naar binnen.

2

Het verschil tussen goed en kwaad

Ik kan geen hap door mijn keel krijgen. Lusteloos prik ik met mijn vork in het rundvlees op mijn bord. Ik zit tussen mijn moeder en Jason in. Robert zit in de relaxstoel naast de bank. Zowel de bank als de fauteuil zijn gericht op de tv. Sinds Robert officieel bij ons woont, eten we eigenlijk altijd voor de televisie. Mam zou dat vroeger nooit goed hebben gevonden, maar sinds haar relatie met Robert is ze wel in meer dingen veranderd. Ze is veel minder streng geworden en ze laat mij en Jason veel meer onze gang gaan. Robert heeft zelf geen kinderen en zegt altijd tegen mam: 'Laat die jongens toch gewoon. Jij weet niet hoe het is om een man te zijn. Dan heb je het vooral nodig dat je ouders je met rust laten.' Jason en ik vonden dat natuurlijk prima, mam kon ons altijd zo op de huid zitten en de hele tijd zeiken over school, niet normaal. Maar nu gebeurt gek genoeg precies het tegenovergestelde en lijkt ze juist

alleen maar met zichzelf bezig. En met Robert.

Ik wil net een hapje aardappelprut naar mijn mond brengen als ineens mijn vork in de lucht blijft steken. De nieuwslezeres naar wie we zitten te kijken trekt een ernstiger gezicht – of beeld ik me dat maar in? – als ze monotoon vertelt over ‘een opvallende brand bij een nieuwe crisisopvang in Brabant’. Ik slik en mijn eetlust is nu helemaal verdwenen.

Normaal blijven doen! Niks laten merken!

Ik zie ingezoomde beelden van ‘ons’ asielzoekerscentrum bij de Maas. Zwartgeblakerde kozijnen, doorgezakte, houten balken en overal as. De brand heeft goed huisgehouden, zo te zien. Wij hebben uiteraard niet afgewacht toen de benzine vlam vatte, we zijn meteen weggesprint. Toen we door de weilanden renden, hoorden we in de verte de sirenes al dichterbij komen.

Jason hangt op de leuning van de bank en ik zie zijn ogen glinsteren. Eén moment vang ik zijn blik en hij knipoogt kort naar me. Mam en Robert hebben niks door. Vanuit mijn ooghoeken zie ik dat Robert op het puntje van zijn stoel is gaan zitten met zijn lege bord wankelend op schoot.

Natuurlijk wist ik dat dit het nieuws wel zou kunnen bereiken, maar zelfs het landelijke nieuws? Sukkel, zeg ik tegen mezelf, dat had je toch ook wel kunnen verwachten! Het gaat het afgelopen jaar over niets anders dan de toenemende hoeveelheid asielzoekers en problemen met de hoeveelheden vluchtelingen en zo.

Als ik aan gisteravond terugdenk, lijkt het net alsof het een droom is geweest. Alsof Jason en ik gewoon braaf

naar de Pathé zijn geweest met zijn beste vriend, zoals we thuis gezegd hadden. Jason had zelfs drie kaartjes gekocht voor de nieuwste Marvel-film op dat tijdstip, als een soort bewijs mocht het nodig zijn. Ik heb vannacht maar een uurtje of twee geslapen, de rest van de tijd heb ik alleen maar liggen draaien en denken. Dit was toch de bedoeling? Dit was toch iets goeds wat we gedaan hebben? Iets wat zoveel mensen willen, maar nooit durven; écht een statement maken in plaats van er alleen maar over blijven praten. Dat zegt Jason altijd. En Robert trouwens ook. Maar waarom voel ik me dan niet zoals ik zou moeten? Waarom glinsteren mijn ogen niet? Zou ik niet trots moeten zijn op het feit dat we een punt hebben gemaakt en eindelijk in actie zijn gekomen?

Robert klapt in zijn handen. Hij geeft een applaus aan de televisie. ‘Mooi, het werd eens tijd dat iemand een signaal afgeeft.’

‘Stil eens,’ gebaart mijn moeder naar hem.

We luisteren in stilte naar de nieuwslezer, die vertelt dat het zo goed als zeker om brandstichting gaat, maar dat de politie in het duister tast met zoeken naar de dader.

‘Wat maakt het uit? Prima dat iemand eens opgestaan is. Niemand wil die criminelen hier zo dichtbij!’ roept Robert uit.

‘Nou, Rob, kom op. De jongens zitten erbij. Het zijn echt niet allemaal criminelen, hoor,’ sust mam.

‘De gemeente heeft een verklaring afgegeven dat het asielzoekerscentrum alsnog volgende week vrijdag geopend gaat worden. Er zal met man en macht gewerkt worden om het bewoonbaar te kunnen verklaren en

450 vluchtelingen op te vangen,' beëindigt de lezeres het nieuwsitem.

Robert kijkt mijn moeder aan met een zelfvoldaan 'zie-je-nou-wel'-gezicht. 'Dit bedoel ik dus. Jason en Brent zijn oud en wijs genoeg om het verschil tussen goed en kwaad te kennen en die weten net zo goed als jij en ik dat die buitenlanders niks goeds brengen,' zegt hij met volle overtuiging. 'En je ziet het; wij, het eigen volk, hebben nooit iets te zeggen, want nou komen die lui dus toch hierheen. Ineens is er genoeg geld en mankracht bij de gemeente om die toko alsnog volgende week open te laten gaan.'

Mam zwijgt. Robert kijkt mij en Jason om de beurt aan.

'Ja, dat is toch zo?' Hij kijkt mij doordringend aan. 'Die iPhone van jou is toen op school toch ook gejat door zo'n allochtoon.'

Ik weet niet wat ik moet zeggen. Jason knikt voluit.

Ik zie dat mam het er niet mee eens is, maar uit haar hele houding blijkt dat ze haar protest snel zal staken.

'Dat is nooit bewezen, hoor,' sputtert ze. 'Bilal was altijd een keurige jongen toen hij nog bevriend was met Brent.'

'Tsss, een onbetrouwbare klootzak, dat was het,' zegt Jason ineens.

'Jason, taalgebruik!' Mijn moeder verschuift een stukje op de bank en graait geïrriteerd het bestek bij elkaar.

Een nieuwe ruzie tussen haar en Jason hangt in de lucht, maar mijn broer houdt voor één keer eens wijselijk zijn mond.